

T.C.  
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI  
Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı  
Sayı: 159/3

HAVALİMANI, LİMAN VE DİĞER SINIR KAPILARI  
TEFTİŞ REHBERİ

HAZIRLAYAN:

Dr. Atilla ŞAHİN  
Mülkiye Başmüfettişi

06.04.2022  
ANKARA

## **İÇİNDEKİLER:**

I- GİRİŞ.....	1
II- BAŞLANGIÇ:.....	1
III- ÖNCEKİ TEFTİŞ VE SONUCU: .....	1
IV- YERLEŞİM VE ARAÇ DURUMU :.....	4
V-YETKİ DEVRİ: .....	5
VI-PERSONELVE EĞİTİM İŞLERİ: .....	6
VII-EVRAK KAYIT VE ARŞİV İŞLEMLERİ.....	10
VIII-DENETİM:.....	11
IX- İÇ VE DIŞ GÜVENLİK:.....	12
X-GÜVENLİK KOMİSYONU İŞLEMLERİ:.....	14
XI-FİZİKİ GÜVENLİK TEDBİRLERİ:.....	177
XI-GİRİŞ KARTLARI:.....	188
XII-ÖNLEME ARAMALARI:.....	18
XIII- PLANLAR: .....	19
XIV- DÜZENLEYİCİ İŞLEMLER:.....	211
XV-VIP –CİP SALONUNA İLİŞKİN İŞLER:.....	211
XVI- İYİ YÖNETİŞİM:.....	22
XVII-DEĞERLENDİRME.....	25
XVIII-GÖREV VE SONUÇ:.....	25

## **I- GİRİŞ** :

Bilindiği üzere, 02.06.2021 gün ve 31499 sayılı Resmi gazetede yayımlanan İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin;

**44** üncü maddesi; Genel ve özel teftişler, hizmetlerin aksatılmaması kaydıyla görevli memurun huzuruyla yapılır.

**45** inci maddesi; Müfettişler, genel ve özel teftişlerin başlangıcında, devamında ve/veya hitamında gerekli görmeleri halinde ilgililerle toplantı düzenlemek suretiyle de bilgi alabilirler.

**47** nci maddesi; Raporlar, esas itibarıyla hizmetin hukuka uygunluk ile verimli, etkili ve tutumluluk içinde yürütülüp yürütülmediğinin tespiti, değerlendirilmesi ve öneride bulunulmasını kapsayacak şekilde düzenlenir.

**48** inci maddesi; Genel teftiş sonucunda düzenlenen raporlardan; Bakanlık merkez teşkilatı ile bağlı kuruluşların merkez birimlerine ilişkin olanlar Başkanlığa, il ve ilçelerdeki birimler için düzenlenmiş olanlar ilgili kurum ve kuruluşa gönderilmek üzere valilik ve kaymakamlıklara teslim edilir, ayrıca Başkanlığa da verilir.

**49** uncu maddesi; Genel teftiş raporlarında eleştiri ve öneri konusu yapılan hususlar, raporun teslim tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili kurum ve kuruluş amirlerinin de görüşleri alınmak suretiyle, ilgisine göre kaymakam ve vali tarafından cevaplandırılarak, Valilik tarafından Bakanlığa bildirilir.

**55** inci maddesi; Genel ve özel teftiş ile denetim raporları Başkanlık tarafından incelenir.

Hükümlerini içermekte olup; ayrıca 14.09.2010 gün ve 27699 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Denetim Görevlilerinin Uyacakları Meslekî Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine riayet edilmesi ve Yönetmelik'in 1 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince de bu Yönetmelik'in 13.04.2005 gün ve 25785 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri ile birlikte uygulanacağını da bilinmesi de gerekmektedir.

## **II- BAŞLANGIC** :

### **01.01-** Teftiş Raporuna;

“(...)Havalimanı, Liman ve Diğer Sınır Kapılarının kayıt ve işlemlerinin en son hangi tarihler arasında teftiş edildiği, görülebilen tenkit ve tavsiyeyi gerektir hususlar aşağıdaki maddelerde gösterildiği şekilde belirtilecektir.

## **III- ÖNCEKİ TEFTİŞ VE SONUCU** :

**02.01-** Kayıt ve işlemlerinin bir önceki teftişinin kimin tarafından yapıldığı belirtilecek ve bu teftişe ait teftiş raporunun tarihi ve sayısı yazılacaktır.

02.02- 02.06.2021 gün ve 31499 sayılı Resmi gazetede yayımlanan İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 43. Maddesi;

a) Genel ve özel teftiş sırasında öncelikle teftiş defterlerini ve dosyalarını incelemek suretiyle, bir önceki teftişte eleştiri konusu yapılan ve ilgili birimlerce yerine getirilmesi istenen hususların yerine getirilip getirilmediğini tespit eder ve bunu raporlarında belirtirler.

b) Makul ve haklı bir neden olmadan ilgililerce yerine getirilmeyen hususların tespiti halinde, sorumlular hakkında gerekli yasal işlemleri yaparlar.

Hükmünce;

İçişleri Bakanlığı teftişine tabi her daire ve kuruluştaki olduğu gibi bir Teftiş Defterinin bulunup bulunmadığı, bu defterin tüm sayfalarının numaralandıktan sonra Valilik mührü ile mühürlenip mühürlenmediği ve son sayfasına defterin kaç sayfadan ibaret olduğunun ayrıca yazılarak tasdik edilip edilmediği,

Düzenlenen Teftiş Raporlarının, Valiler aracılığıyla ilgili birim ve kurumlara verildikten sonra bu raporlarla ilgili olarak Bakanlıktan ve diğer mercilerden gelen emir ve yazılarla birlikte özel bir dosyada saklanıp saklanmadığı, ayrıca bu raporlar ile ilgili emir ve yazıların saklanmasından ve devir ve tesliminden ilgili birim ve kuruluşun amir ve memurlarının sorumlu olduklarının göz önünde tutulup tutulmadığı,

**01.03-** Önceki teftiş raporları ile eleştirilen hususların, teftiş tabi daire ve kuruluşlar tarafından hangi ölçüde düzeltilip yerine getirildiği ve raporda belirtilen eksikliklerin giderilmesi hususunda gerekli çabanın gösterilip gösterilmediği,

Raporda eleştirilmesine rağmen yerine getirilmeyen konularda, nedenlerin araştırılması ve gerekiyorsa sorumluların tespiti ile gerekli yasal işlemlerin yapıp yapılmadığı,

**01.04-** Bakanlık Makamının 18/04/2011 tarihli ve 2426 sayılı ile onaylarıyla yürürlüğe giren “Mülkiye Müfettişlerince Düzenlenen Raporların Değerlendirilmesi, Takibi ve Sonuçlandırılması Hakkında Yönerge” nin;

**a)“Cevabi raporun şekli ve süresi” başlıklı 6. maddesindeki;**

“Teftiş edilen birimlerce düzenlenen cevabi raporlar yazılı ve elektronik ortamda 16 ncı maddede belirtilen Bakanlık merkez birimleri ile bağlı kuruluşlara gönderilir.

(2) Valilik ve kaymakamlık genel iş ve yürütümü raporlarına verilecek cevaplar, vali ve kaymakamların sorumluluğunda ilgili birimlerinden temin edilmek suretiyle “tek cevabi rapor” şeklinde düzenlenir.

(3) Teftiş raporlarının her maddesi, maddeler atlanmadan ve sırasına göre cevaplandırılır.

(4) Teftiş raporları bir ay içinde cevaplandırılır.

(5) Mali durum raporları, Tüzüğün 51’inci maddesi ile İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Görev ve Çalışma Yönergesinin 14’üncü maddesi hükümlerine göre cevaplandırılır.

(6) Cevabi raporun kapağı bu Yönergeye ekli Örnek’te belirlenen şekliyle düzenlenir.

(7) Cevabi rapor iki suret halinde hazırlanarak, teftiş raporu hangi birim ve kuruluş adına düzenlenmiş ise o birim ve kuruluşun amiri tarafından imzalanır ve bir sureti Bakanlığın ilgili birimine gönderilir.” hükmü uyarınca işlem yapıp yapılmadığı,

**b) “Cevabi raporun usulü” başlıklı 7. maddesindeki;**

“(1) Raporlardaki, itiraz edilmeyen tenkit veya tavsiyeler doğrultusunda gerekli işlemler yapılır ve gereğinin yapıldığına dair bilgilere cevabi raporda yer verilir. Herhangi bir işlem yapılamaması halinde ise buna ilişkin sebepler cevabi raporda açıklanır.

(2) Tenkit veya tavsiye edilen maddelere karşı cevabi raporda yer alacak açıklamalar;

a) Gerekçeli ve ayrıntılı açıklama yapılmak suretiyle **“gereği yapılacaktır”, “yerine getirilecektir”,**

b) Gereği yapılmaya başlanılan işlemlerle ilgili ayrıntılı açıklama yapılarak, **“işleme başlanılmıştır”, “uygulamaya konulmuştur”,**

c) Gereği yapılan işlemlerle ilgili ise açıklama yapılmak suretiyle **“gereği yapılmıştır” “yerine getirilmiştir”** ve benzeri ibarelerle yapılır.

(3) Cevabi raporda açıklama yapılması gereken maddelerle ilgili olarak **“cevabı gerektirmez”** veya benzeri ibareler kullanılmaz.

(4) Teftiş raporlarında ödeneğe müteallik konularda tenkit veya tavsiye var ise (taşınır veya taşınmaz mal satın alınması, bina yapım, bakım ve onarımı, tefrişi, yer değişikliği, kiralanması, hizmet satın alınması, vb.) ödenek temin edilerek gereği yapılır veya ödenek temini için girişimde bulunduğu ayrıntılı açıklama yapılarak yazılır.

(5) Cevabi raporda süreye bağlı veya ödeneğe müteallik bir husus ayrıntılı açıklama yapılarak cevaplandırılmış ise, bu husus tamamlandığında, raporun ilgili maddesi de belirtilerek Bakanlığın ilgili birimine bilgi verilir.” hükmü uyarınca işlem yapılır yapılmadığı,

**c) “İtiraz” başlıklı 8. maddesinin 1. ve 2. fıkrasındaki;**

“(1) Adına rapor düzenlenen mülki idare amirleri, birim ve kuruluş amirleri ile komutanlar ve diğer görevliler; raporlardaki eleştiri veya tavsiyeye katılmadıkları takdirde gerekçesiyle birlikte buna ilişkin itirazlarını, raporların cevaplandırılması süresi içinde raporların takibinden sorumlu Bakanlık merkez birimleri ve bağlı kuruluşlara bildirirler.

(2) Raporlara yapılan itiraz, Bakanlık merkez birimleri ve bağlı kuruluşlarınca uygun bulunduğu takdirde Başkanlığa bildirilir. İtiraz uygun bulunmadığı takdirde müfettişin tenkit veya tavsiyesinin yerine getirilmesi ilgili birimden istenir. İlgili birimler itirazlarında ısrar ederlerse durum Başkanlığa bildirilir.” Hükümlere uygun olarak itirazların yapıp yapılmadığı,

**d) “Cevabi raporlarda teklif getirilmesi” başlıklı 9. maddesinde;**

“(1) Hakkında teftiş raporu düzenlenen birim amiri tenkit veya tavsiyeye dayanak olan mevzuatın günün şartlarına göre geçerliliğini kaybettiği kanaatinde ise, vereceği cevabi raporda bu hususa değinerek teklif getirebilir veya bu hususta mevzuat değişikliği önerebilir.” denildiğinden, madde hükmüne uygun isabetli mevzuat değişikliği teklifi getirilip getirilmediği,

**e) “Raporların kurum içi değerlendirilmesi ve takibi komisyonu” başlıklı 13. maddesinde;**

“(1) İl ve ilçelerde, ihtiyaç duyulması halinde, teftiş edilen birimler bünyesinde düzenlenen raporlarda tenkit veya tavsiye edilen hususların değerlendirilmesi, verilen cevapların karşılaştırılması ve yerine getirilip getirilmediğinin takibi ve sonuçlandırılması

amacıyla, sorumlu amirlere yardımcı olmak üzere, teftiş edilen birim amirinin uygun göreceği en az üç kişilik “**Kurum İçi Değerlendirme ve Takip Komisyonu**” kurulabilir. Bu Komisyon, bir sonraki teftiş dönemine kadar, raporlarda tenkit veya tavsiye edilen hususların takibini ve tamamlanmasını sağlar.” denildiğinden, madde hükmüne uygun işlem yapıp yapılmadığı,

**g) “Mahalli idareler dışındaki kuruluş ve birimlerde tespit edilen kamu zararlarından doğan alacaklar ile diğer alacakların takip ve tahsili” başlıklı 21. maddesinde;**

“(1) 20’nci maddede belirtilen raporların ilgili kuruluş ve birimlere intikal etmesi üzerine;

a) Kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıyla meydana gelen zararlardan doğan alacakların takip ve tahsiliyle ilgili işlemler, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri,

b) Diğer alacakların takip ve tahsiliyle ilgili işlemler, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 82, 83 ve 84’ üncü maddeleri ile diğer ilgili hükümleri,

c) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarıyla ilgili işlemler bunların tabi olduğu mevzuat,

ç) İdari tasarruflarla oluşturulan birim ve hesaplar ile ilgili işlemler genel hükümler uyarınca yerine getirilir.

(2) Yapılan işlemler ve sonuçları valilik vasıtasıyla Bakanlığa bildirilir.” denildiğinden, madde hükmüne uygun işlem yapıp yapılmadığı,

**ğ) “Yönergenin hizmet içi eğitim ve seminerlerde işlenmesi” başlıklı 22. maddesinde;**

“(1)Raporların değerlendirilmesi, takibine açıklık, etkinlik ve işlerlik kazandırılması amacıyla; Bakanlık merkez birimleri, bağlı kuruluşlar, valilikler, kaymakamlıklar, mahalli idareler ve ilgili diğer birimler, bu Yönergeyi, yıllık olarak düzenleyecekleri hizmet içi eğitim ve seminerlerde konu olarak işlerler.” denildiğinden, madde hükmüne uygun olarak bu yönergenin konu olarak hizmet içi eğitim ve seminerlerde işlenip işlenmediği,

**h) “Sıralı amirlerin hiyerarşik denetimi” başlıklı 23. maddesinde;**

“(1)Sıralı amirler tarafından yapılan denetimlerde, raporlarda tenkit veya tavsiye edilen hususların yerine getirilip getirilmediği kontrol edilir.” denildiğinden, madde hükmüne uygun işlem yapıp yapılmadığı,

**Hususları incelenmelidir.**

### **III- YERLEŞİM VE ARAC DURUMU :**

**03.01-** Havalimanı, Liman ve Diğer Sınır kapılarının hizmet binasının-bürolarının yerleşim yeri ve kapasite itibariyle yeterli olup olmadığı, yerleşimin hizmet gereklerine uygun

bulunup bulunmadığı, hizmet binası-bürolarının tertip, düzen ve temizliği üzerinde yeterince durulup durulmadığı, ihtiyacı giderecek ölçüde araç tahsisi yapıp yapılmadığı,

**Hususları incelenecektir.**

#### **IV-YETKİ DEVRİ:**

**04.01- İl Valisinin, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun Ek (1). Maddesince,** kendisine verilen ve **Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğinin 5. Maddesinde** açıklanan yetkilerinin hangilerini Havalimanı, Liman ve Diğer Sınır Kapılarında Mülki İdare Amiri sıfatıyla görevlendirdiği ve mülki idare amirine devrettiğine ilişkin her hangi bir belge tanzim edilip edilmediği,

Bu yerlerde, mülki idare amirinin izin, hastalık gibi nedenlerle görevinde bulunmaması ya da henüz görevlendirilmemiş olması halinde Vali tarafından mülki idare hizmetleri sınıfından bir vekil görevlendirilip görevlendirilmediği,

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ve Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğince açıkça Valiye verilen yetkilerin hangilerinin Havalimanı, Liman Ve Sınır Kapıları Mülki İdare Amiri sıfatıyla görevlendirdiği mülki idare amirine devredildiğine ilişkin bir yetki devri yapılması veya görevlendirme yapılırken bu hususların belirtilip belirtilmediği, yetki devri ile ilgili hususun ilgililerine duyurulup duyurulmadığı, şayet duyurulduysa buna ilişkin belgenin teftişlerde ibraz edilecek şekilde dosyasında muhafaza edilip edilmediği;

Ayrıca;

Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğinin (6). Maddesi ile Valinin ayrıca düzenlenmiş olan yetkilerini Havalimanı, Liman ve Sınır Kapısı Mülki İdare Amirine devredebileceğinin ve gerektiğinde mülki idare amirlerine tanınan diğer yetkilerin de, vali tarafından bizzat kullanabileceğinin ifade edildiği,

Bu nedenle;

5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun Ek (1). Maddesi ve buna dayanarak çıkarılan “Sivil Havalimanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik” sonrasında,

5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun Ek (1). Maddesi ve Yönetmelikte sayılan görev, yetki ve sorumlulukları ile Havalimanı, Liman Ve Sınır Kapıları Mülki İdare Amirliğinin, **Valinin devrettiği yetkilerden ayrı olarak doğrudan yönetmeliğe göre sahip olduğu görev, yetki ve sorumluluklarının bulunduğu ve bu yönüyle yalnızca valinin devrettiği yetkilere sahip olunan Vali Yardımcılığı pozisyonundan ayrıldığı** göz önünde bulundurulup bulundurulmadığı,

**04.02- 5442 sayılı “İl İdaresi Kanununa 29.08.1996 tarihli ve 4178 sayılı Kanunla eklenen Ek 1. maddeye dayanılarak hazırlanan ve 14.08.1997 tarihli ve 23080 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğinin 5. maddesindeki;**

“Vali, bu Yönetmelik kapsamına giren yerlerdeki kuruluşların teknik nitelikteki hizmetleri ile ticari faaliyetleri dışındaki görev ve hizmetlerinin Yönetmelikte öngörülen biçim ve ölçüde yerine getirilmesi amacıyla;

a) Hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesi için görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak ve denetlemekle,

b) Sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında gerekli güvenlik önlemlerini almak, özel ve genel kolluk kuvvetlerinin tam bir işbirliği halinde çalışmalarını temin etmek ve uygulamaları denetlemekle,

c) Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında giriş ve çıkışların düzenli bir şekilde yapılması, can ve mal güvenliğinin sağlanması, muhtemel yasadışı eylemlere karşı gerekli tertip ve tedbirlerin alınması, yolcu ve eşya trafiğinin güven içinde yürütülmesi amacıyla gerekli önlemleri almak, aldırarak ve denetlemekle,

ç) Hizmetlerle ilgili yatırımların zamanında gerçekleştirilmesi için gerekli gördüğü önlemleri belirlemek ve bunların uygulanması için ilgili bakanlık ve kuruluşlara önerilerde bulunmakla,

d) (ICAO) ve (ECAC) tarafından belirlenen güvenlik önlemleri başta olmak üzere, Türkiye'nin katıldığı uluslararası sivil havacılıkla ilgili sözleşmelerle, ikili hava ulaştırma anlaşmaları ve uluslararası diğer anlaşma ve belgelerin gereklerini takip etmekle,

e) Genel güvenlik, sivil havacılık, sınır ve limanlarla ilgili mevzuat ile Başbakanlık, bakanlık genelgeleri ve güvenlik talimatları, yetkili kurumların düzenlediği teftiş, inceleme ve değerlendirme raporlarında belirtilen eksiklik ve önerileri değerlendirmek ve izlemekle,

f) Basın ve yayın kuruluşları ile ilişkileri, hizmet gerekleri ve genel güvenlik ilkeleri çerçevesinde belli esaslara bağlamakla,

g) Uluslararası nitelikteki kuruluşları temsil eden kişi ve kuruluşların sahadaki temas ve incelemelerini; güvenlik, verimlilik ve karşılıklılık çerçevesinde takip etmekle,

h) Protokol kurallarını, karşılama ve uğurlamaları, ilgili mevzuat, Başbakanlık genelgeleri, uygulanan teamül ve diğer talimatlar çerçevesinde uygulanmasını sağlamakla,

ı) Resmi ve özel kuruluşlara bağlı personelin uluslararası standartlara uygun Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı ve Milli Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim Programında belirtilen eğitimlerini sağlamakla,

i) Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında meydana gelecek muhtemel olaylara karşı güvenlik talimatı, muhtemel hareket tarzı planı, acil durum planı ile yangın-kaza-kırımlara karşı yapılacak işlemlere dair yönerge ve talimatları ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordine ederek hazırlatmak ve bunların yürürlüğünü takip etmekle, görevli, yetkili ve sorumludur.”

Hükümleri gereğince; Valinin, Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında on bir fıkra halinde belirtilen görev, yetki ve sorumlukların eksiksiz olarak yerine getirilip getirilmediği,

**Hususları incelenecektir.**

## **V-PERSONELVE EĞİTİM İŞLERİ:**

**05.01-Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğinin,**



### “Yardımcı personel ve büro hizmetleri

**Madde 33** – Mülki idare amirlerine yardımcı olmak ve büro hizmetlerini yürütmek üzere gerekli personel kadroları ile büronun demirbaş, kırtasiye ve benzeri ihtiyaçları valinin talebi üzerine sivil hava meydanlarında Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünce, limanlarda Denizcilik Müsteşarlığınca, sınır kapılarında ise gümrük idaresinin bağlı olduğu Bakanlıkça karşılanır.

Mülki idare amirinin taşıt ve lojman ihtiyacı İçişleri Bakanlığınca karşılanır.”

Ayrıca;

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun;

“İstihdam Şekilleri:

**Madde 4** - Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.”

Hükmü ile,

**“Madde 5** - Bu Kanuna tabi kurumlar, dördüncü maddede yazılı dört istihdam şekli dışında personel çalıştıramazlar.”

Hükmü dikkate alınmak suretiyle; Havalimanı, liman ve diğer sınır kapıları Mülki İdare Amirliğinin, yukarıda sayılan diğer kurum ve kuruluşlardan görevlendirilen personelin nitelikli ve görece uzun süre görev yapabilecekler arasından seçilmesi,

Hükümlerine uyulup uyulmadığı,

**05.02-** Teftişe tabi dönemde; Havalimanı, Liman ve Diğer Sınır Kapılarında hiçbir kamu kurum ve kuruluşunun amir veya memuru hakkında doğrudan disiplin soruşturması açılıp açılmadığı ve herhangi bir disiplin cezası verilip verilmediği, şikayet olunan personelin mevzuata göre işlem yapılması için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yazılıp, yapılacak işlem sonucunun bildirilmesinin istenip istenilmediği,

Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (11). Maddesinin;

“Mülki idare amiri, gerekli gördüğü hallerde, sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında görevli amir ve memur hakkında disiplin mevzuatına, işçi veya diğer personel hakkında ise tabi oldukları mevzuata göre işlem yapılmasını ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirir. Kuruluşlar yapılan kovuşturma sonucunda tanzim edilen raporu ve yapılan işlem sonucunu en kısa zamanda ilgili mülki idare amirlerine bildirmekle yükümlüdür.

Mülki idare amiri, gerekirse disiplin kovuşturması yapabilir, uyarma ve kınama cezası verebilir. Mülki idare amirine göre vali bir üst disiplin amiridir. Mülki idare amirince verilen cezalara karşı valiyeye itiraz edilebilir.”

Hükmü çerçevesinde sahip olunan yetkilerin kullanılıp kullanılmadığı,

**05.03-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (14). Maddesinin;

“Mülki idare amiri, görev ve yetki alanı içinde bulunan kuruluşların bu yerlerdeki en büyük amirlerinin yıllık izinlerinin kullanma zamanı hakkında görüş bildirmeye... yetkilidir.”

Hükmü ile verilen yetkinin; Havalimanı, liman ve sınır kapılarında görevli amirlerin yıllık izinlerinin kullanılması konusunda, söz konusu birimlere yazılıp yazılmadığı ve “izin

vermeye yetkili makamlardan izin alınmadan önce, havalimanı, liman ve sınır kapıları mülki idare amirinden uygun görüş alınıp alınmadığı” havalimanı, liman ve sınır kapıları mülki idare amirince ait yetkinin kullanılıp kullanılmadığı,

**05.04-**14.08.1997 tarihli ve 23080 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 10. maddesi,

*“Mülki idare amiri, hizmet kuruluşlarının amir ve memurları hakkında, sicil raporu verilmesinde, **yükselme ve atamalarda göz önünde tutulmak üzere, değerlendirme raporu düzenler. Bu raporlar ilgili bakanlık, vali, kurum ve kuruluşlara gönderilir.**”*

Hükmü gereğince,

Havalimanı, liman ve sınır kapılarında görevli kuruluşların amir ve memurları hakkında Havalimanı Mülki İdare Amirince **“Değerlendirme Raporu”** düzenlenip düzenlenmediği,

**05.05-**14.08.1997 tarihli ve 23080 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesi,

*“Mülki idare amiri, hizmet kuruluşlarında görevli amir ve memurlar hakkında soruşturma açmaya, soruşturmaları bizzat yapmaya veya yaptırmaya, bu amaçla ilgili bakanlık veya kurum ve kuruluşlardan denetim elemanı istemeye, memurların yargılanmaları usulüne tabi olmayanların evrakını doğrudan adli mercilere intikal ettirmeye yetkilidir.*

*Hizmetin gerektirdiği hallerde, görev başında kalmalarında sakınca görülen birinci derecede amir düzeyindeki personel valinin muvafakati ile diğerleri resen olmak üzere, **mülki idare amirince görevden uzaklaştırılır. Uzaklaştırma işlemleri valiliklerce ilgili bakanlık veya kurum ve kuruluşlara bildirilir.**”*

Hükmü gereğince;

Teftişe tabi dönem içerisinde havalimanı, liman ve sınır kapılarında, Mülki İdare Amiri tarafından görevden uzaklaştırılan personel bulunup bulunmadığı,

**05.06** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 5. maddesinin (1) bendi,

*“Resmi ve özel kuruluşlara bağlı personelin uluslararası standartlara uygun Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı ve Milli Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim Programında belirtilen eğitimlerini sağlamakla,”*

Hükmü gereğince,

Teftişe tabi dönem içerisinde; Havalimanı, liman ve sınır kapılarında görev yapan personele yönelik **eğitim** verilip verilmediği,

**05.07-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 35. maddesi,

*“Mülki idare amiri, hizmetlerin yoğunlaştığı dönemlerde ilgili Bakanlık ve kurumlara ek personel, ödenek ve geçici personel ihtiyaçlarını bildirir. Bu istekler öncelikle değerlendirilerek yerine getirilir.*

*Sivil hava meydanı, liman ve sınır kapılarında hizmetlerin güvenliği, verimliliği ve etkinliği bağlamında mülki idare amirinin gerekli gördüğü düzenleme, personel, araç gereç konularına ilişkin istek, dilek ve önerileri ilgili bakanlık, genel müdürlük ve kuruluşlarca öncelikle değerlendirilir. Değerlendirme sonucu konusuna göre, valiliğe veya mülki idare amirine bildirilir”*

Hükmü gereğince;

Gerektiğinde hizmetlerin yoğunlaştığı dönemlerde ilgili bakanlık ve kurumlardan ek personel, ödenek ve geçici personel talebinde bulunulup bulunulmadığı,

**05.08-** 14.08.1997 tarihli ve 23080 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 34. maddesi,

*“...Hizmet veren kamu kuruluşlarının çalışma saatleri, mülki idare amirinin görüşü alınarak düzenlenir.”*

Havalimanında hizmet sunan kurum ve kuruluşların çalışma saatlerinin belirlenmesinde Mülki İdare Amirinden uygun görüşü alınır hükmü gereğince işlem yapıp yapılmadığı,

**05.09-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin, 12 nci maddesinde yer alan “takdirname ve ödül verme/teklif etme” işlemlerine ilişkin olarak;

25.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi gazetede yayımlanan 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 122. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirildiğinden,

**“Başarı, üstün başarı değerlendirilmesi ve ödül:** Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakan, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir. **(Ek cümle: 22/5/2012-6318/44 md.)** Türk Silahlı Kuvvetlerinde (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hariç) görevli Devlet memurları için Millî Savunma Bakanı bu yetkisini devredebilir. Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir.

Üstün başarı belgesi verilenlere, merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200’üne kadar ödül verilebilir.

Bu maddeye göre bir malî yıl içinde ödüllendirileceklerin sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde onundan, Gümrük Müsteşarlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü kadroları için binde yirmisinden fazla olamaz. Yıl içinde ödüllendirilen personel sayısı kurumlarınca izleyen yılın Ocak ayı sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Kamu kurum ve kuruluşları yürütmekte oldukları hizmetlerin özelliklerini göz önünde bulundurarak memurlarının başarı, verimlilik ve gayretlerini ölçmek üzere, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla, değerlendirme ölçütleri belirleyebilir.” hükmü,

İçişleri Bakanlığı 29.01.2018 tarih ve genelge no: 04 ile de;

“657 sayılı devlet memurları kanunun başarı değerlendirmesi ve ödül başlıklı 122 maddenin değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

İlgili kanun maddesinde “...merkezde bağlı veya ilgili Bakan, illerde Valiler, İlçelerde Kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli devlet memurları için Milli Savunma Bakanı bu yetkisini devredebilir” denildiğinden **havalimanı ve deniz limanı şube müdürlükleri/büro amirlikleri ile kara ve demiryolu hudut kapıları şube müdürlükleri/büro amirliklerinin bağlı bulunduğu mülki idare amirlikleri tarafından başarı/üstün başarı belgesi tanzim edilmeyecektir.** söz konusu belgeler, ilgili personelin çalıştığı birimin bağlı olduğu vali veya kaymakam tarafından verilecektir. belirtilen şekilde düzenlenmeyen belgelerin personel bilgi sistemine veri girişleri yapılmayacaktır.” Denildiğinden

Hükümler çerçevesinde işlem geliştirilip geliştirilmediği,

**05.10-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 12. maddesi uyarınca; Mülki İdare Amirinin görevinde olağanüstü gayret ve çalışması ile başarı sağlayanlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olanlara takdirname (13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 110. maddesine göre bu hükmü Başarı Belgesi olarak değerlendirmek gerekmektedir.) verip vermediği, gerekli gördüklerinin ödüllendirilmesi için ilgili kuruluşlara öneride bulunup bulunmadığı ve 657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelin, özel yasaları gereği ödüllendirilmelerini kendi kuruluşlarından isteyip istemediği,

Hususları incelenmelidir.

## **VI-EVRAK KAYIT VE ARŞİV İŞLEMLERİ:**

**06.01-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 15. maddesi uyarınca; Kurum ve kuruluşların yazışmalarını mülki idare amiri aracılığı ile yapıp yapmadıkları,

**06.02-** 09.06.2020 tarihli ve 2646 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı İle Yürürlüğe Konulan Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğinin 24. Maddesi,

MADDE 24- (1) İletişim bilgileri; solda belgeyi gönderen idarenin adresini, posta kodunu, telefonunu, faks numarasını, e-posta adresini, kayıtlı elektronik posta (KEP) adresini ve internet adresini; sağda bilgi alınacak kişinin adını, soyadını, unvanını ve telefon numarasını içerecek şekilde sayfa sonuna yazılır ve çizgi ile ayrılır.

Hükmü gereğince;

Yazılara; adres, telefon ve faks numarası, bilgi alınabilecek görevli personelin adı ve soyadı, e-posta adresi ve elektronik ağ sayfasını içeren iletişim bilgilerinin yazılıp yazılmadığı,

**06.03-** Dosyalama sisteminin; 25.03.2005 tarihli ve 25766 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2005/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ve bu Genelgeye istinaden,

Havalimanı, Liman Ve Sınır Kapıları Mülki İdare Amirliğinin tam olarak “Standart Dosya Planı” sistemine geçip geçmediği,

İçişleri Bakanlığınca uygulamaya konulan Standart Dosya Planı sistemine göre dosyalanması ve dosyalama sistemi ile ilgili güncellemelerin [www.icisleri.gov.tr](http://www.icisleri.gov.tr) adresinden takip edilip edilmediği,

**06.04-** Arşiv iş ve işlemlerinin, 10.07.2010 tarihli ve 27637 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **İçişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Arşiv Hizmetleri Yönetmeliğinin** 12. maddesi,

*“(1) Bakanlık merkez birimlerinin arşiv ve arşiv faaliyetleri, yılda en az bir kere kurum arşiv sorumlusu veya arşiv uzmanlarınca; taşra birimlerinin arşiv ve arşiv faaliyetleri ise aynı süre içinde vali ve kaymakamlar tarafından belirlenecek görevlilerce denetlenir.*

*(2) Merkez ve taşra birimlerinin arşiv ve arşiv faaliyetlerinin denetlenmesi rutin denetim çalışmalarında Bakanlıkça mülkiye müfettişlerince denetlenir. ”*

**Öngörülen şekilde;**

Havalimanı, liman ve diğer sınır kapıları Mülki İdare Amirliği arşiv faaliyetlerinin yürütülüp yürütülmediği,

**Hususları incelenmelidir.**

## **VII-DENETİM:**

**07.01-** 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 9/D ve (13). Maddeleri

“Madde 9 - **(Değişik birinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/138 md.)** Vali, ilde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır.

Bu sıfatla :...

D) Vali, dördüncü maddenin son fıkrasında belirtilen adli ve askeri teşkilat dışında kalan bütün Devlet daire, müessese ve işletmelerini, özel işyerlerini, özel idare, belediye köy idareleriyle bunlara bağlı tekmil müesseseleri denetler, teftiş eder.”

Hükmü ile;

“Madde 13 - Vali, (Dördüncü maddenin son fıkrasında belirtilen adli ve askeri daireler hariç) Bakanlıklar ve tüzelkişiliği haiz genel müdürlüklerin ile teşkilatında çalışan bütün memur ve müstahdemlerinin en büyük amiridir.

Bu sıfatla :

A) Memur ve müstahdemlerin çalışmalarına nezaret eder.

B) Teşkilatın işlemlerini denetler.”

Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (6). Maddesinin;

“...Vali, mülki idare amirine devrettiği yetkilerin ilgili mevzuat ile bu yönetmeliğin amacına uygun olarak kullanılmasını ve işlerin yürütülmesini izlemek, gözetmek ve denetlemekle yükümlüdür.”

Hükümleri çerçevesinde denetim yapıp yapılmadığı ve tutanak veya rapora bağlanıp bağlanmadığı,

**07.02-** 14.08.1997 tarihli ve 23080 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 17. maddesi,

“**Mülki İdare Amiri**, kamu ve özel sektöre ait havaalanlarında (ICAO) ve (ECAC) tarafından belirlenen güvenlik önlemlerinin alınması, havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında can ve mal güvenliğinin sağlanması, yolcu ve eşya trafiğinin güvenlik içinde yürütülmesi, yasadışı müdahale, yangın ve diğer tehlikelere karşı korunması amacıyla gerekli tedbirleri alır, aldırır ve **denetler**.

Bu görevin yerine getirilmesinde, Maliye, Sağlık, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile Gümrük ve Ticaret ve İçişleri Bakanlığı mülki idare amirlerine gereken desteği sağlar ve işbirliğinde bulunur.”

Hükmü gereğince,

Teftiše tabi dönem içerisinde; Havalimanı, Liman ve Sınır Kapılarında alınan güvenlik önlemleri, can ve mal güvenliğinin sağlanması, yolcu ve eşya trafiğinin güvenli bir şekilde yürütülmesi, yasadışı müdahale ve yangınlara karşı alınması gereken tedbirler açısından Yönetmelikte belirtilen denetimlerin bizzat Mülki İdare Amiri tarafından denetimin yapıp tutanağa bağlanıp bağlanmadığı,

Hususları incelenecektir.

### **VIII- İÇ VE DIŞ GÜVENLİK:**

**08.01- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 9. Maddesindeki;** “Gerekli tedbirlerin zamanında alınması amacıyla emniyet, jandarma, Jandarma ve Kara Kuvvetleri Komutanlığına bağlı sınır birlikleri, sahil güvenlik, gümrük, gümrük muhafaza ve diğer kamu kuruluşları elde ettikleri bilgileri kendi görev alanında değerlendirerek gereğini yapmakla birlikte, ilgili birimlere ve mülki idare amirine hemen iletmek ve varsa mülki idare amirinin emirlerine göre hareket etmekle yükümlüdür” Hükmü uyarınca işlem yapıp yapılmadığı,

**08.02- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 20. maddesi** uyarınca, mülki idare amirinin havaalanı, limanlar ve sınır kapılarında güvenlik görev ve sorumluluğunu, genel kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik teşkilatı ile yerine getirip getirmediği, güvenlik kuvvetleri arasındaki koordinasyonun sağlanıp sağlanmadığı,

**08.03-** Havalimanı, Liman ve Sınır Kapılarına ilişkin Polis-Jandarma sorumluluk sahası protokolünün yapılıp yapılmadığı ve en son ne zaman güncellendiği, özel güvenlik birimlerini koruma alanları ile yerlerinin tespit edilip edilmediği, diğer kolluk güçleri ile örtüşüp örtüşmediği, Gümrüklü yer ve sahalarda kolluk hizmeti veren Gümrük Müdürlüğünün personel sayısının, mevzuatı gereği yapması gereken görevleri ifa açısından yeterli olup olmadığı,

**08.04-** 31.03.2007 tarihli ve 26479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “**5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu**”nun 19. maddesi uyarınca;

(1) Mülkî amirler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı personel, bu Kanunla yaptırım altına alınan fiilleri önleme, izleme ve araştırmakla yükümlü tutulduklarından bu görevlerin etkinlikle yerine getirilip getirilmediği,

(2) Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli olanların, operasyon gerektiren kaçakçılık olaylarından haberdar olduklarında kanunî görevlerini yapmaya başlamakla birlikte aynı zamanda mahallin en büyük mülkî amirine de bilgi verip vermedikleri,

(3) Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli olanların bu Kanun kapsamına giren suçlarla ilgili bilgi ve belge taleplerinin, kamu veya özel, gerçek veya tüzel kişilerce, savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla eksiksiz olarak karşılanıp karşılanmadığı,

(4) (**Değişik: 28/3/2013-6455/60 md.**) Bu Kanunun 3 üncü maddesi kapsamındaki suçları ihbar edenler ile 23 üncü maddesi gereğince ikramiye ödenmesi öngörülen muhbirlerin kimliği izinleri olmadıkça veya ihbarın niteliği haklarında suç oluşturmadıkça hiçbir şekilde açıklanamayacağı, bu kişiler hakkında tanıkların korunmasına ilişkin hükümlerin uygulanacağı hükümlerine riayet edilip edilmediği,

**08.05-** 31.03.2007 tarihli ve 26479 sayılı R.G.’ de yayımlanan “**5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu**”nun 22. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca;

Kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla yükümlü olanların, gümrük bölgesindeki her nevi deniz araçlarına yanaşıp yük ve belgelerini incelemeye yetkili oldukları, görevlilerin yanaşmasına izin vermeyerek kaçan veya kaçmaya teşebbüs eden her nevi deniz araçlarına uluslararası deniz işaretlerine göre telsiz, flama, mors ve benzeri işaretlerle durmasının ihtar olunacağı, bu ihtara uymayan deniz araçlarına uyarı mahiyetinde, buna da uymayıp kaçmaya devam ettiği takdirde durmaya zorlayacak şekilde üzerine ateş edileceği hükümlerinin bilinip bilinmediği,

**08.06-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında **Yönetmeliğin 16. maddesi** uyarınca; Mülki İdare Amirinin Yönetmelik kapsamına giren yerlerdeki yatırımları takip edilip edilmediği, Vali’ye bilgi verip vermediği ve gerekli hallerde ilgili kuruluşlardan yatırımların hızlandırılması hususunda tedbir alınmasını isteyip istemediği,

**08.07-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında **Yönetmeliğin 17. maddesi** uyarınca; Mülki İdare Amirinin, kamu ve özel sektöre ait havaalanlarında (ICAO) ve (ECAC) tarafından belirlenen güvenlik önlemlerinin alınması, havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında can ve mal güvenliğinin sağlanması konusunda gerekli tedbirleri alıp almadığı,

**08.08-** 12.3.1935 tarihli ve 2952 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 16.02.1935 tarihli ve 2/1991 sayılı “**Hudut Teşkilatının Vazifelerine ve Gümrük Muhafaza Teşkilatının Kaçakçılığın Men ve Takibi Hususunda Mıntıklarındaki Valilerle Vazife Münasebetlerine Dair Nizamname**”nin 15.08.1944 tarihli ve 5783 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 03.08.1944 tarihli 3/1325 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen Kararnameyle değişik **9. maddesi** uyarınca;

Hudutlardaki vilayetlerde hudut ve kaçakçılığın men'i işleriyle meşgul olmak üzere Valinin riyasetinde, Vilayet Jandarma Komutanı, vilayet bölgesindeki Gümrük Muhafaza Tabur Komutanı (Gümrük muhafaza teşkilatının askersizleştirilmediği mıntıklalarda Gümrük Muhafaza Müdürü veya Amiri) ve Vilayet Emniyet Müdürü veya Amirinden mürekkep bir hudut heyetinin teşkil olunup olunmadığı,

Kıyı vilayetlerinde de kaçakçılık işleriyle uğraşmak üzere Valinin riyasetinde benzer bir heyetin teşkil olunup olunmadığı,

Bu heyetlerin valinin lüzum gördüğü zamanlarda toplanıp toplanmadığı,

**08.09-** Hudut Valilerinin karşı ülke mülki amirleriyle muhabereleleri, buluşmaları, tanzim olunacak zabıtnameler ve karşılıklı ziyaretlere ilişkin hükümler söz konusu Nizamnamenin 55-68. maddelerinde düzenlenmiş olup, ilişkilerin bu hükümler doğrultusunda yapılıp yapılmadıkları,

**08.10-** Valilerin kaçakçılığın men'i hususundaki vazifeleri, yetkileri ve Gümrük Muhafaza Teşkilatıyla Görev ilişkileri söz konusu Nizamnamenin 69-79. maddelerinde tadat edilmiş olup, bu yetkilerin etkin ve isabetli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı,

Hususları incelenmelidir.

### **IX-GÜVENLİK KOMİSYONU İŞLEMLERİ:**

**09.01-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında **Yönetmeliğin 19. maddesinde;**

*“Sivil havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında güvenlik tedbir ve tertiplerinin geliştirilmesi ve uygulanması; yürütülen güvenlik eğitim ve denetim hizmetleri ile ilgili uygulanan tedbirleri, görülen aksaklık ve eksiklikleri görüşmek üzere mülki idare amirinin başkanlığında, Ulaştırma Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, emniyet, jandarma, sağlık kuruluşlarının ve limanlarda Denizcilik Müsteşarlığının temsilcilerinin katılımı ile ‘Güvenlik Komisyonu’ oluşturulur.”*

Şeklinde bir düzenlemeye yer verildiğinden, Yönetmelik hükümlerinin uygulanması ve komisyona katılım görevlerini mazeretsiz olarak yerine getirmeyenler hakkında işlem yapılmasını teminen gerekli yazışmaların yapılıp yapılmadığı ve bu çerçevede;



- a) Teftişe tabi dönemde Havalimanı, Liman ve Sınır Kapılarında Güvenlik Komisyonunun düzenli olarak toplanıp toplanmadığı,
- b) Komisyonun her ay toplanıp toplanmadığı,
- c) Komisyonun sekreteryaya görevinin koruma şube müdürlüğü veya büro amirliğince yerine getirilip getirilmediği,
- d) Acil durumlarda “Güvenlik Komisyonunun” kriz yönetim merkezi olarak görev yapıp yapmadığı,
- e) Toplantıda alınan kararlar, görülen eksiklik ve aksaklıkların ilgili kuruluşlara bildirilip bildirilmediği,
- f) İlgili kuruluşların alınan kararları ivedilikle yerine getirip getirmediğinin takip edilip edilmediği,

**09.02- 26.01.2021 tarihinde onaylanmış bulunan Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının (MSHGP);**

**Havalimanı Güvenlik İç Kalite Kontrol Programı,**

**Madde 20-** (1) Havalimanından uygulanan güvenlik tedbirlerinin Havalimanı Güvenlik Programına uygunluğu ve etkinliğini izlemek ve test etmek, tespit edilen eksiklik ve zafiyetleri düzeltmek ve meydana gelen güvenlik hadiselerinin incelemelerini yaparak tekrarını önlemek üzere her havalimanı Ek-1’i örnek alan bir iç kalite kontrol programı EADB tarafından hazırlanır ve yürütülür. Program Güvenlik komisyonunun uygun görüşü ile **Mülki İdare Amiri tarafından onaylanır.**

**Mülki İdare Amirinin görevleri**

**MADDE 23-** (1) Havaalanından yetkili ve sorumlu mülki idare amirinin görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Havaalanında alınan güvenlik tedbirlerinin ulusal mevzuata ve bu Programa uygunluğunu denetlemek, uygunsuzlukların giderilmesine yönelik çalışmaları takip etmek ve havaalanındaki risk ve tehdit çalışmalarını yaparak gerekli önlemleri almak,
- b) Havaalanı güvenlik programı, muhtemel harekât tarzı planı, acil durum ile havalimanları tehdit değerlendirme ve risk yönetimi planı ve alarm planı hazırlatmak ve onaylamak,
- c) Havaalanında faaliyet gösteren havacılık işletmelerinin güvenlik planlarını yaptırmak, tetkik ederek onaylamak,
- ç) Havaalanı Güvenlik Programının, havaalanında bulunan kurum ve kuruluşlarca uygulanmasını sağlamak ve güvenlikle ilgili olarak alınan özel tedbirlerin gözetimini ve denetimini yapmak,
- d) Havaalanının hayati önemi haiz tesis, teçhizat ve hassas noktalarını güvenlik yönünden incelenmesini sağlamak,
- e) Havaalanının güvenliğine yönelik olağan ve acil tehditleri karşılayabilecek tedbir ve tertiplerin alınmasını sağlamak,
- f) Güvenlik tertip ve tedbirlerinin iç kalite kontrol programı çerçevesinde denetimini yapmak; geliştirilmesi için yapılan teklifleri incelemek ve gerekli olanları uygulamak; güvenlik tedbirlerini test etmek, kalite kontrol faaliyetlerinin sonuçlarını ve her üç (3) ayda bir EADB tarafından bu Programın EK-1’i kapsamında hazırlanacak denetleme

formlarını onaylamak ve yetkili otorite ve Emniyet Genel Müdürlüğü dâhil ilgili yerlere bildirmek,

g) Havaalanının güvenlik tertip ve tedbirlerinin hâlihazır durumu ile mevcut problemlerinden mahallinde çözümü mümkün olmayanlarını ilgili üst makamlara bildirmek ve bu konularla ilgili teklifler hazırlamak,

ğ) Sivil havacılık güvenliği ile ilgili Merkez Güvenlik Kurulunda alınan kararların ve yapılan tavsiyelerin uygulanmasını ile yayınlanan dokümanların bir rehber olarak kullanılmasını sağlamak,

h) Havaalanında hazırlanan planlar doğrultusunda muhtemel durumlar için hazırlanan tedbirlerin yılda en az bir defa tatbikatını yaptırmak ve ilgili yerlere bildirmek; tatbikatın bir değerlendirmesini yaparak ortaya çıkan aksaklıkların düzeltilmesini sağlamak,

ı) Havaalanında yapılan denetim sonucu görülen eksiklikleri, telafisi için ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmek, takip etmek,

i) Havaalanı güvenliğini etkileyen yasadışı eylem ve olayları, her türlü tehditleri ilgili yerlere bildirmek,

j) Havaalanında görevli tüm yolcu dışındaki kişilerin mevzuatta yer alan gerekli eğitimleri alıp almadığını denetlemek,

k) 2918 sayılı Kara Yolları Trafik Kanunu doğrultusunda havaalanı trafik düzenlemesini sağlamak,

l) Havaalanında gerçekleştirilmesi planlanan inşaat ve mimari değişiklikler ile yapım işlerini güvenlik açısından değerlendirmek,

m) Alarm durumu değişikliklerine, mümkün olması durumunda havaalanı güvenlik komisyonu ile acil durumlarda ise kendi başına karar vermek ve

n) Merkez Güvenlik Kurulu tarafından verilen diğer talimatların uygulanmasını sağlamak ile görevlidir.

(2) Havaalanı mülki idare amiri yukarıda sayılan görevleri havaalanı güvenlik komisyonu koordinasyonu ve kararları çerçevesinde yürütür.

(3) Hem askeri hem de sivil olarak kullanılan havalimanlarında işletmenin sorumluluk alanlarındaki sivil havacılık faaliyetlerinden havacılık güvenliği alanında havaalanı mülki idare amiri sorumludur. Sorumluluk paylaşımı sorumluluk protokolünde belirtilmelidir.

**09.03-** 26.01.2021 tarihinde onaylanmış bulunan **Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının (MSHGP);**

**Havalimanı Eğitim, Araştırma ve Denetleme Birimi (EADB)**

**MADDE 24-** (1)Havalimanlarında, alınan güvenlik önlemlerini test etmek, denetlemek, incelemek, araştırmak ve geliştirmek amacıyla, Mülki İdare Amiri'ne bağlı, Havalimanı Güvenlik Komisyonuna üye veren kurum/kuruluş temsilcileri ile gerektiğinde havalimanında faaliyeti bulunan diğer kurum/kuruluş personelinin üyesi katılımıyla Eğitim, Araştırma ve Denetleme Birimi oluşturulur. EADB'de görev alanların bilgileri her yıl Ocak ayı içerisinde yetkili otoriteye bildirilir.

(2) Birim haftada 1 kez toplanır. Ayrıca gerektiği hallerde ilaveten toplanabilir

(3) Birimin sekretarya hizmetlerini Emniyet Şube Müdürlüğü yapar ve birimin başkanlığını da bu kurumun temsilcisi yürütür.

(4) Bu birimde görev alan personel kendi kurum/kuruluşundaki görevinin yanı sıra üzere EADB'deki görevini de ilaveten yürütür.

Hükmü gereğince işlem tesis edilip edilmediği,

### **X-FİZİKİ GÜVENLİK TEDBİRLERİ:**

**10.01- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (22). Maddesinin;**

*“Yolcuların ve kabin bagajlarının kargo, posta paketi ve uçağa verilen yüklerin kontrolünde; metal, el ve kapı dedektörleri, röntgen cihazları, **düşük basınçlı hücre**, koklama dedektörleri (patlayıcı, uyuşturucu) ve köpek **kullanılır**. Gerekli olduğunda paketler açtırılarak elle arama yapılır veya 24 saat beklemeye alınır. Gerekli görüldüğünde uçak başında sahiplerince gösterilmesi sağlanır. Sahipsiz bagajlar uçağa alınmaz.*

*Arama için kullanılan teknik ve elektronik cihazların temini, bagaj, paket ve kargoları kabul eden kuruluşlara aittir.”*

Hükmü doğrultusunda, havalimanı, liman ve diğer sınır kapılarında yolcuların ve kabin bagajlarının muayene ve kontrolünde, EDS ( % 100 Bagaj Tarama Sistemi) veya düşük basınçlı hücre sisteminin mi kullanıldığı şayet düşük basınçlı hücre sistemi kullanılıyorsa anılan sisteminin kurulmasının gerekli olup olmadığı noktasında, Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulundan görüş alınıp alınmadığı,

**10.02- Anayasa'nın Madde:20-** *Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. ...Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir...”*

Hükmü ile,

*“II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*

**Madde 13-** *Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”*

Ayrıca bu konuda MSHGP Ek-10'da düzenlemeler mevcut olduğundan;

Anayasa ile koruma altına alınmış olan “temel hak ve hürriyetler” kapsamındaki “özel hayatın gizliliği” ile doğrudan ilişkili olan “kamaraları izleme yetkisinin”, “Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin... gereklerine ve ölçülülük ilkesine” göre **“...kamera sayısı en az seviyede tutulup tutulmadığına**

Güvenlikle ilgili birimlere Havalimanı, Liman ve Diğer Sınır Kapıları Güvenlik Komisyonu tarafından” **kamaraları kontrol yetkisinin ise çok daha sınırlı tutulmasına özen gösterilip gösterilmediği**, her bir yetkilinin odasında bir izleme kontrol ünitesi bulundurulması biçimindeki uygulamanın sınırlı tutulup tutulmadığı,

**Hususları incelenmelidir.**

**XI-GİRİŞ KARTLARI:**

**11.01- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (7). Maddesinde yer alan;**

*“...Düzenlenecek giriş kartlarının çeşitleri, veriliş şekli, değiştirilmesi, iptali, diğer giriş çıkışlar, park yerleri ve her türlü trafik düzenlemeleri ile sair hususlara ilişkin esaslar ilgili birimlerin görüşü alınarak mülki idare amirlerince hazırlanıp vali tarafından onaylanarak yürürlüğe girecek yönergelerle belirlenir...”*

- Hava meydanı, liman ve sınır kapıları Giriş Kartları Yönergesinin hazırlanıp hazırlanmadığı,

**11.02- Sivil Hava meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (7). Maddesinin;**

*“Sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında görevli resmi ve özel kuruluşlara bağlı tüm personel ile araçlar için verilecek giriş kartları emniyet birimlerince gerekli güvenlik tahkikatı yapıldıktan ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü Kaçakçılık, İstihbarat ve Narkotik Daire Başkanlığındaki Kaçakçılık Bilgi Bankasından sorulduktan ve ilgili birimce tanzim edildikten sonra mülki idare amirliklerince onaylanarak verilir.”*

Hükmüne göre;

Teftiše tabi dönem içerisinde ne kadar giriş ve araç kartı dağıtıldığı ve anılan kartların elektronik olarak yetki durumlarının çalışır vaziyette olup olmadıkları ve söz konusu kartlarla usulüne uygun olarak işlem yapılıp yapılmadığı,

**11.03- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesi** uyarınca,

**a)** Sivil Hava Meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında görevli resmi ve özel kuruluşlara bağlı tüm personel ile araçlar için mülki idare amirince giriş kartı verilip verilmediği,

**b)** Düzenlenecek giriş kartlarının çeşitleri, veriliş şekli, değiştirilmesi, iptali, diğer giriş çıkışlar, park yerleri ve her türlü trafik düzenleri ile sair hususları belirtilen “yönerge” hazırlanarak, Vali onayı ile yürürlüğe konulup konulmadığı,

Bu hükümlere uygun işlem yapılıp yapılmadığı

**Hususları incelenmelidir.**

**XII-ÖNLEME ARAMALARI:**

**12.01- 5442 sayılı Kanununun Ek Birinci maddesi ile Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin “Arama Yetkisi” başlıklı (8). Maddesinin;**

*“Mülki idare amiri, genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından gerekli gördüğü hallerde; sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında, 5442 sayılı Kanununun Ek 1 inci maddesi çerçevesinde binaları, uçakları, helikopterleri, gemileri ve her türlü deniz ve kara taşıtlarını, giren çıkan yolcular ile buralarda görevli kamu ve özel kuruluşların tüm*

personelinin üstlerini, araçlarını ve eşyalarını aratmaya yetkilidir. Bu aramada gümrük mevzuatı ile ilgili mühürlerin sökülmesi gerekiyorsa ilgili kuruluşların da katılımı sağlanır.

Arama emri, aramanın kimler tarafından yapılacağı belirtilmek kaydıyla ve yazılı olarak verilir. Acil durumlarda sözlü olarak verilen emir derhal yerine getirilir ve bu emir en kısa zamanda yazı ile teyit edilir. Aramalar gümrüklü alanlarda gümrük ve gümrük muhafaza diğer sahalarda ise kolluk görevlileri tarafından yapılır. ...”

Havaalanı Mülki İdare Amirliğince, gerekli görülen hallerde genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından aramaların, 5442 sayılı Kanunun Ek (1). maddesi çerçevesinde, Hava meydanı Güvenlik Programının onaylanması hükmünün göz önünde bulundurulması, aramaların gümrüklü alanlarda gümrük ve gümrük muhafaza diğer sahalarda ise polis tarafından zaman zaman yapılıp yapılmadığı,

### **12.02- 5442 sayılı Kanunun Ek Birinci maddesi,**

“...Görevlendirilen mülki idare amiri Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile Gümrük Kanununun arama ile ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, **genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından gerekli gördüğü hallerde**, sivil hava meydanlarında, limanlarda ve sınır kapılarında, binaları, uçakları, gemileri ve her türlü deniz ve kara taşıtlarını, giren çıkan yolcular ile buralarda görevli kamu kuruluşları ve özel kuruluşlar personelinin üstlerini, araçlarını ve eşyalarını aratabilir. Aramanın kimler tarafından yapılacağı kaydını da taşıyan arama emri yazılı olarak verilir. İvedi durumlarda sözlü olarak verilen emir derhal yerine getirilir ve en kısa zamanda yazılı olarak teyit edilir...” hükmü gereğince;

İhtiyaç duyulduğunda genel güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması açısından Mülki İdare Amirinin arama yetkisinin kullanılıp kullanılmadığı,

**Hususları incelenmelidir.**

### **XIII- PLANLAR:**

**13.01- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin (5) Maddesinde;**

“Vali, bu Yönetmelik kapsamına giren yerlerdeki kuruluşların teknik nitelikteki hizmetleri ile ticari faaliyetleri dışındaki görev ve hizmetlerinin Yönetmelikte öngörülen biçim ve ölçüde yerine getirilmesi amacıyla;...

i)Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında meydana gelecek muhtemel olaylara karşı güvenlik talimatı, muhtemel hareket tarzı planı, acil durum planı, yasadışı müdahale eylemlerine karşı yapılacak işlemler yönergesi ile yangın-kaza-kırımlara karşı yapılacak işlemlere dair yönerge ve talimatları ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordine ederek hazırlamak ve bunların yürürlüğünü takip etmekle, görevli, yetkili ve sorumludur.”

Hükmü çerçevesinde; Havalimanı, liman ve diğer sınır kapılarında planlarının hazırlanıp hazırlanmadığı,

### **13.02- Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının 23 (h) maddesi;**

“Hava meydanında hazırlanan planlar doğrultusunda Muhtemel durumlar için hazırlanan tedbirlerin yılda en az bir defa tatbikatını yaptırmak ve ilgili yerlere bildirmek,”

Hükmü uyarınca, hava meydanında hazırlanan planlar doğrultusunda muhtemel durumlar için hazırlanan tedbirlerin yılda bir kez yapılması gereken tatbikatlarının, Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programına uygun olarak yapılıp yapılmadığı,

**13.03-** Aynı madde uyarınca; Havaalanında faaliyet gösteren havacılık işletmelerinin güvenlik planlarını yaptırılması ve tetkik ederek onaylanıp onaylanmadığı,

**13.04-** 14.08.1997 tarihli ve 23080 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 5/i maddesi,

*“Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında meydana gelecek muhtemel olaylara karşı güvenlik talimatı, muhtemel hareket tarzı planı, acil durum planı ile yangın-kaza-kırımlara karşı yapılacak işlemlere dair yönerge ve talimatları ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordine ederek hazırlamak ve bunların yürürlüğünü takip etmekle,”* hükmü uyarınca;

Havalimanı, liman ve sınır kapılarında meydana gelecek yasadışı müdahale eylemlerine karşı yapılacak işlemler ile ilgili uygulama planının hazırlanarak mülki idare amirinin onayı ile yürürlüğe konulup konulmadığı,

**13.05-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin 5/i maddesi,

*“Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında meydana gelecek muhtemel olaylara karşı güvenlik talimatı, muhtemel hareket tarzı planı, acil durum planı, yasadışı müdahale eylemlerine karşı yapılacak işlemler yönergesi ile yangın-kaza-kırımlara karşı yapılacak işlemlere dair yönerge ve talimatları ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordine ederek hazırlamak ve bunların yürürlüğünü takip etmekle,”* Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının maddeleri gereğince, Havalimanı Güvenlik Programının SHGM'nün görüşü alınarak hazırlanması ve programın güncelleştirilerek tatbikatların yapılması,

Hükümleri çerçevesinde;

Havalimanında meydana gelecek muhtemel olaylara karşı Havalimanı Güvenlik Programının, muhtemel hareket tarzı planı, acil durum planının SHGM'nün görüşü alınarak Mülki İdare Amiri onayı ile yürürlüğe konulup konulmadığı ve tatbikatlarının yapılıp yapılmadığı,

26.01.2021 tarihinde onaylanmış bulunan Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programında Madde 18- Havalimanı Güvenlik Programı yetkili otoritenin görüşü alınarak **Mülki İdare Amiri onayı ile,**

Madde:19- Muhtemel Harekat Tarzı Planı güvenlik komisyonunun uygun görüşü ile havaalanı mülki idare amiri tarafından onaylanır.

**13.06-** 03.11.2013 tarihli ve 28810 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **Uluslararası Giriş Noktalarında Uygulanacak Çevre Sağlığı İşlemlerine Dair Yönetmeliğin;**

**Çevre sağlığı işlemleri** başlıklı 7. maddesi gereğince;

“(1) Giriş noktalarında çevre sağlığına ilişkin görevler ilgili kurumlar tarafından yerine getirilir. İlgili kurumlar tarafından yapılacak denetimler için her yılın aralık ayında bir sonraki yılın “Yıllık Denetim Programı” hazırlanır. Yıllık denetim programı giriş noktasından sorumlu sınır mülki idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer. Denetim programı ile birlikte o yıl için yapılan denetimlere ilişkin rapor hazırlanır ve sınır mülki idare amirine sunulur. Sınır mülki idare amiri ihtiyaç halinde denetim programı dışında da denetim yaptırabilir. Denetim ve kontroller, yıllık denetim programlarının yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile de gerçekleştirilebilir.

(2) Giriş noktalarında yapılan denetimler ve sonuçları ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından Genel Müdürlük ile paylaşılır.”

**Eşgüdüm** başlıklı 8. maddesi gereğince;

“(1) Uluslararası giriş noktalarında halk sağlığı risklerini önlemek ve/veya halk sağlığı acil durumlarında alınması gereken tedbirlerin merkez tarafından tespit edilmesi durumunda, sınır mülki idare amirinin alınmasını istediği her türlü tedbir, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından öncelikle yerine getirilir.”

Hükmü çerçevesinde işlem tesis edilip edilmediği hususları incelenmelidir.

#### **XIV- DÜZENLEYİCİ İŞLEMLER:**

**14.01-** Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında **Yönetmeliğin 37. maddesi** uyarınca;

**a)** Bu Yönetmelik maddelerinin uygulanmasını detaylandırmak amacıyla mülki idare amiri tarafından çeşitli yönerge ve genelge çıkarılıp çıkarılmadığı,

**b)** Çıkarılan yönerge ve genelgelerin birer örneğinin ilgili Bakanlıklara, Valiye ve kurumlara gönderilip gönderilmediği,

**Hususu incelenmelidir.**

#### **XV-VIP –CİP SALONUNA İLİŞKİN İŞLER:**

**15.01-** Havalimanı, liman ve diğer sınır kapıları VIP salonu hizmetlerinin, Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında **Yönetmeliğin (5/h) ve (26). maddeleri** ile, “*VIP salonlarına, Başbakanlıkça belirlenen esaslara uymayan kişilerin alınması önlenir. Buradan faydalananlar ve bagajları teknik cihazlarla kontrol edilir. Üzerinde silah bulunanların silahlarını inişte almak üzere görevlilere teslim etmeleri zorunludur.*” hükmü ile,

Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 1993/42 sayılı Genelgeleri çerçevesinde VIP hizmetlerinden faydalanan olup, söz konusu Başbakanlık genelgeleri ve ilgili Valiliğin çıkardığı yönergeler doğrultusunda yürütülüp yürütülmediği ile Mülki İdare Amirinin ne kadar inisiyatif kullandığı,

**15.02 -CIP salonunu kullanan yolcular ile diğer geçişleri kullanan yolcuların aynı güvenlik tedbirlerine tabi tutulup tutulmadıkları konusunda;**

**Kara tarafı ve özel yolcu salonları güvenliği başlıklı 34/3 (b) maddesinde;**

b) CIP terminalleri ve/veya diğer özel yolcu salonlarının girişinde yolcu biniş kaydı işlemleri yapılır, yolcu ve uçak altı bagajı ayrılır. Uçak altı bagajı uçağa yüklenmeden önce uçak altı bagajı tarama yöntemlerine göre taramır. Yolcular yasaklı maddelerin güvenlik tahditli alanlara (GTA) geçişini önlemek amacıyla yolcu kabin bagajı tarama prosedürlerine göre GTA'ya geçmeden önce taramaya tabi tutulur. Terminal içi CIP salonlarında ise salon girişinde yolcular ve kabin bagajları taramaya tabi tutulur. Ancak güvenlik tahditli alanın kritik bölümünde bulunan CIP'lere veya özel yolu salonlarına girişte yolcu ve kabin bagajının tekrar taranmasına normal şartlar altında gerek yoktur,

**Hükümlerine uyulup uyulmadığı,**

**Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının Hava Aracı İnceleme Yöntemleri ve Alanları başlıklı 50-(6) maddesinde;**

“Transit uçuşlarda uçak altı bölmesi, yolcu bagaj eşleşmesi yapılmış bagajların ve kargonun bütünlüğünü sağlamak üzere yetkisiz erişime karşı ve uçak altı bölmesine yetkisiz nesnelere yerleştirilmemesini sağlamak üzere korunur. Güvenlik aramaları, bu konudaki eğitim almış olan havayolu işletmeleri personeli ve/veya hizmet satın alınan kuruluş personeline yapılır; bu güvenlik aramasının kaydı 24 saat veya uçuş süresinin daha uzun olduğu durumlarda uçuş süresince tutulur.” Hükümüne göre işlem tesis edilip edilmediği,

**Hususları incelenecektir.**

#### **XVI- İYİ YÖNETİŞİM:**

**16.01- Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin “Görev Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı (2). bölümünde Valinin görev, yetki ve sorumlulukları;**

“Madde 5 -Vali, bu Yönetmelik kapsamına giren yerlerdeki kuruluşların teknik nitelikteki hizmetleri ile ticari faaliyetleri dışındaki görev ve hizmetlerinin Yönetmelikte öngörülen biçim ve ölçüde yerine getirilmesi amacıyla;

a) Hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesi için görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak ve denetlemekle,  
...görevli, yetkili ve sorumludur.”

Şeklinde düzenlendiğinden, “hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir biçimde yürütülüp yürütülmediğinin,

**İçişleri Bakanlık Makamının 15/09/2008 tarihli ve 61 sayılı “kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi” konulu genelgesi ile 07/05/2002 tarihli ve ÖKM.11.12/467 sayılı “iyi yönetimi geliştirme” konulu genelgesi ve İçişleri Bakanlığı tarafından 2009 yılında yayınlanan “iyi yönetim” isimli çalışma çerçevesinde değerlendirilmesi amacıyla,**

Vali ya da Havalimanı Mülki İdare Amiri tarafından bizzat değerlendirmesi yapılan bir dilek ve şikayet mekanizmasının oluşturulup oluşturulmadığı,

**16.02-Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının Havaalanı Mülki İdare Amirliği ve Kriz Yönetimi başlıklı 182. maddesinde,**

“(1) Havalimanı güvenlik unsurlarının tek elden, koordineli ve etkin bir şekilde sevk ve idaresini temin amacıyla, her havalimanında Mülki İdare Amir’ine bağlı olarak bir Kriz



Merkezi oluşturulur. Ancak havacılık güvenliği konusu dışındaki krizlerde örneğin acil durum planında yer alan krizlerde MİA tarafından kriz merkezi farklı bir yerde farklı üyelerle tanımlanabilir. Üyeler güvenlik komisyonu üyeleri olabileceği gibi acil duruma neden olan kriz paydaşlarından da oluşabilir.

(3) Kriz merkez, krizi anındaki ihtiyaçlara cevap verecek ve havalimanının PAT sahalarını izole park alanını görecektir şekilde konuşlandırılır. PAT sahalarını ve izole park alanlarını görmeyen yerlerde ise bu yerlerin görüntülerinin kriz merkezinden takip edilmesini sağlayacak kameralarla donatılır.

(5) Kriz merkezinde, havalimanındaki faaliyetler, güvenlik kuvvetleri, güvenlik tedbirleri, yerleşim üniteleri ve acil durumlara ait krokiler bulundurulur. Ayrıca, uluslararası ve ulusal görüşmelere açık telefon faks, TV, internet varsa CCTV, CACS, vb. sistem monitörleri, fotokopi makinesi, vb. gibi ihtiyaç duyulacak her türlü cihaz havalimanı/terminal işletmecisi tarafından temin ve tesis edilir.

(9) Mülki İdare Amiri tarafından durum haber alınır alınmaz, Havalimanı Kriz Merkezi faaliyete geçirilerek Acil Durum Planı, Muhtemel Harekât Tarzı Planı ve Yasadışı Müdahale Eylemlerine Karşı Yapılacak İşlemler Yönergesi doğrultusunda çalışmalar yürütülür.” hükmü gereğince,

Havalimanının güvenliğini tehlikeye düşürecek herhangi bir ihbar alındığında kriz merkezinin derhal toplanarak gerekli tedbirlerin alınması ve herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmemesi için Havalimanı, liman ve sınır kapılarında Kriz Merkezinin oluşturulup oluşturulmadığı, teftişe tabi dönem içerisinde düzenli olarak belirli periyotlarda toplanıp toplanmadığı,

**16.03-** Havalimanı, liman ve sınır kapılarında Mülki İdare Amirliği tarafından hizmet kalitesinin artırılması amacıyla teftişe tabi dönemde yapılanların değerlendirilmesi ve geçmiş yıllarla mukayesesinin yapılıp yapılmadığı,

**16.04- Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programının Yasaklı Maddeler konulu 78. maddesinde,**

(1) MSHGP Ek-17’de belirtilen maddelerin uçak altı bagajında taşınmasına müsaade edilmez. Ancak yasaklı maddenin taşınmasına yetkili otoritenin izin vermesi ve güvenlik ve emniyet kurallarına uyulmuş olması şartı ile müsaade edilebilir.

(2) Güvenlik personeli, uçak altında taşınması yasak olan maddeler listesinde yer almayan ancak endişe duydukları bir maddenin bulunduğu uçak altı bagajını reddedebilir.

(3) Yolcuların bilgilendirilmesi; Yolcular çekin işlemi (check-in) tamamlanmadan önce yasaklı maddeler hakkında öncelikli olarak hava yolu şirketi ve diğer işletmeciler tarafından bilgilendirilir.

(4) Yasaklı maddeler listesi; Uçak altı bagajlarda, MSHGP Ek-17’de listelenen uçak altı bagaj için yasaklanmış maddelerin taşınmasına izin verilmez.

**İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 09.01.2012 tarihli ve 2012/02 sayılı Genelgenin Hudut Kapısı Mülki İdare Amirliklerince yapılacak işlemlere ilişkin bölümün (e) fıkrası gereğince,**

Yolcuların güvenlik önlemleri hakkında çeşitli vasıtalarla bilgilendirilmeleri ve yolcuların dilek, istek ve şikâyetlerini iletebilecekleri matbu formların hazırlanarak yolcuların erişebilecekleri alanlara konulup takibinin bizzat Mülki Amirce yapılıp yapılmadığı,

**16.05- 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un değişik 7. maddesi,**

*“Türk vatandaşlarının ve Türkiye’de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin safahatı hakkında dilekçe sahiplerine en geç otuz gün içinde gerekçeli olarak cevap verilir. İşlem safahatının duyurulması halinde alınan sonuç ayrıca bildirilir.”* hükmü gereğince,

Anayasal tanımlı bir hak olan dilekçe hakkının kullanılması konusunda gerekli hassasiyet gösterilerek, Havalimanı, liman ve sınır kapıları Mülki Amirliğine verilen dilekçelerin sahiplerine en geç otuz (30) gün içerisinde başvurusunun sonucu ve işlemin son durumu hakkında yazılı olarak bilgi verilmesi sağlanıp sağlanmadığı,

**16.06- Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında başvuru olduğunda, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 11. maddesi,**

*“Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve on beş iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir...”*

Hükmü gereğince başvurulara belirtilen süreler içerisinde cevap verilip verilmediği,

**16.07-31.07.2009 tarihli ve 27305 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 6/1 maddesi,**

*“(1) İdareler, ek-2’de yer alan örneğe göre hizmet standartlarını oluşturur. Ek-3’te belirtilen açıklamalara göre oluşturulan hizmet standartları tablosunda; hizmetin adı, başvuruda istenen belgeler, hizmetin ne kadar sürede tamamlanacağı ve şikâyet mercilerine ilişkin bilgiler yer alır. Bu tablo, hizmeti doğrudan sunan birimlerce vatandaşların kolayca görebileceği panolarda, kurumsal internet sayfalarında ve e-Devlet Kapısında duyurulur. Ayrıca, idarenin danışma masalarında da istenilen belgeleri gösteren dokümanlar bulundurulabilir ve talep edenlere ücretsiz olarak verilir.”*

Hükmü gereğince,

Havalimanı, liman ve sınır kapısı Mülki İdare Amirliği ile hizmet sunan diğer kuruluşların sunduğu hizmetlerle ilgili Hizmet Standartları Tablosunun hazırlanarak ilan edilip edilmediği ve uygulamanın takibi sağlanıp sağlanmadığı,

**16.08- 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un geçici 2. maddesi,**

*“Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları*

*ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz yıl içinde engellilerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir.” hükmü ile,*

31.07.2009 tarihli ve 27305 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 7/1 maddesi,

“(1) İdare, sunduğu kamu hizmetlerinin engelliler tarafından kolayca erişilebilir olması için gerekli tedbirleri alır.” hükmü gereğince,

Engelli vatandaşlarımızın toplumsal yaşama tam katılımlarının sağlanması amacıyla, havalimanı, liman ve sınır kapılarında hizmet sunan kuruluşlara ait hizmet binalarının yeniden gözden geçirilerek yasal süre içerisinde iyileştirici tedbirlerin alınıp alınmadığı ve bu konuda gerekli hassasiyetin Mülki amirce gösterilip gösterilmediği,

**16.09-** Farklı Bakanlıkların ve Kurumların birimlerinin bulunduğu havaalanı, liman ve sınır kapılarındaki yönetimin ve güvenliğin mülki amir tarafından yeterli seviyede koordinasyonunun sağlanıp sağlanmadığı,

**Hususları incelenmelidir.**

### **XVII- DEĞERLENDİRME:**

**17-01- Havalimanı, liman ve sınır kapısı Mülki İdare Amirliği ile hizmet sunan diğer kuruluşların** kendisinden beklenen görevleri yerine getirebilecek bir örgütlenmeyi gerçekleştirip gerçekleştirmediği, yapılan çalışmalardan elde edilen neticelerin, nicelik ve nitelik noktasında müdürlüğün sahip olduğu personel araç, gereç ve diğer imkanları ile mukayesesi ile varılan sonucun hizmetlerin verimlilik ve etkinliği açısından tatminkar olup olmadığı,

- İş ve görev tanımlarının yapılarak görev taksimatının yapıp yapılmadığı,

-Kaliteli hizmet anlayışını geliştirici, iş verimini ve personelin etkinliğini artırıcı düzenlemeler yapıp yapılmadığı,

**-Havalimanı, liman ve sınır kapısı Mülki İdare Amirliği ile hizmet sunan diğer kuruluşların ilgili birimlerinin** görevlerini mevzuata uygun olarak yapmalarına rağmen; hizmetlerde nitelik ve nicelik olarak eksiklikler ve hatalar tespit edilmesi ve bu durumun mevzuattan veya diğer etkenlerden kaynaklanan aksaklıklardan doğduğunun tespiti halinde, [Mülkiye Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 47’nci maddeleri](#) gereğince neler yapılabileceği,

### **XVIII-GÖREV VE SONUC:**

**18.01-** Gerek görülmesi halinde teftiş esnasında görülen ve örnek olabilecek olumlu uygulamalar ile aksayan önemli konulara ilişkin kısa bir değerlendirme yapılmak suretiyle, Teftişe tabi dönemde; Havalimanı, Liman ve Sınır Kapısı Mülki İdare Amirliği görevinin kimler tarafından ve hangi tarihler arasında yürütüldüğü,

Raporun kaç örnek düzenlendiği ve nerelere verildiği,

Belirtilmelidir. 06.04.2022